خبر

در نشست سازمان ملی جوانان عنوان شد
طلاق‌های عاطفی در کشور دوبرابر طلاق‌های رسمی

شرق: سازمان ملی جوانان روز گذشته در نشستی علل افزایش طلاق در کشور را بررسی کرد. این سازمان چندی پیش از افزایش دوبرابری نرخ رشد طلاق به ازدواج در شش‌ماهه نخست امسال نسبت به سال گذشته خبر داده بود. به همین دلیل نشست «طلاق؛ بحران یا راه‌حل»، با حضور دکتر شهلا کاظمی‌پور دانشیار و معاون پژوهشی مرکز مطالعات و پژوهش‌های جمعیتی آسیا و اقیانوسیه، دکتر سوسن باستانی دانشیار دانشگاه الزهرا و دکتر سیدحسن حسینی عضو هیات علمی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران برگزار شد. دکتر کاظمی‌پور در این نشست با اشاره به اینکه ۵۰ درصد طلاق‌ها در چهار سال نخست زندگی زوج‌های جوان اتفاق می‌افتد، گفت: جوانی جمعیت عامل رشد ازدواج است. هم‌اکنون بیشترین میزان ازدواج در میان زنان در بازه سنی ۱۹-۱۵ سال و ۲۴-۲۰ سال و در میان مردان ۲۴-۲۰ و ۲۹-۲۵ سال بوده و میانگین اختلاف سنی زوج‌های جوان پنج سال است. ۸۴ درصد طلاق‌ها در کشور در نقاط شهری و ۳۰ درصد از این طلاق‌ها در تهران اتفاق می‌افتد، در حالی که تهران تنها ۲۰ درصد از جمعیت کل کشور را دارد. دکتر سوسن باستانی نیز در این میزگرد ضمن ارائه گزارش پژوهشی در زمینه طلاق‌های عاطفی و خاموش در کشور گفت: میزان طلاق‌های عاطفی در کشور دوبرابر طلاق‌های رسمی است. در ارتباط با این نوع طلاق در داخل و خارج از کشور اقدامی صورت نگرفته و به طور معمول بیشتر اقدامات بر محور فشارهای روحی و عاطفی زوج‌ها بعد از طلاق بوده است. او با تاکید بر اینکه این نوع طلاق تک عاملی نیست، نادیده گرفته شدن نیازها، نظرات و انتظارات زوج‌های جوان را از علل به وجود آمدن طلاق‌های عاطفی عنوان کرد و افزود: فشارها و مشکلات روحی همسر و فرزندان از جمله پیامدهای طلاق عاطفی است و از سوی دیگر روابط خارج از چارچوب خانواده با شکستن تعهدها از دیگر پیامدهای این نوع طلاق خواهد بود. دکتر حسینی نیز در این نشست با اشاره به میزان طلاق کشور از سال ۸۵ تا سال ۸۸ گفت: استان‌های تهران، خراسان رضوی، اصفهان و فارس به ترتیب بیشترین آمار طلاق در کشور را دارند و در استان یزد کمترین طلاق به ثبت رسیده است.

بازتاب

توضیح دانشگاه الزهرا

پیرو گفت‌وگوی روزنامه شرق با خانم محمدزاده مدیر امور دانشجویی دانشگاه الزهرا درباره وجود ساس در خوابگاه‌های این دانشگاه، توضیحی از طرف دانشگاه الزهرا ارسال شده که در زیر می‌خوانید. احتراماً پیرو گفت‌وگوی تلفنی اینجانب، با خبرنگار محترم روزنامه شرق در خصوص وجود ساس در خوابگاه‌های دانشگاه الزهرا(س) مطلب مندرج در روزنامه تاریخ ۸۹/۸/۱۹ به شرح زیر تصحیح می‌گردد. خواهشمند است این موضوع در ستون مربوطه چاپ شود. علت عدم اطلاع‌رسانی به دانشجویان سایر گلستان‌ها صرفاً برای جلوگیری از تشویش اذهان این عزیزان بوده است و این جمله که «حق پخش خبر را نداشتیم» صحیح نمی‌باشد.

حاجی‌بابایی در واکنش به مرگ دو دانش‌آموز سیستان و بلوچستانی:
نمی‌توان در مواجهه با چنین حوادثی برنامه‌ریزی کرد

شرق: هفته گذشته خبر مرگ دلخراش دو دانش‌آموز سیستانی در زاهدان و نیکشهر، انگشت اتهام بی‌توجهی به مدارس را به سمت مسوولان آموزش و پرورش این استان نشانه گرفت. در حادثه اول که دوم آبان‌ماه رخ داد، «سعید» دانش‌آموز کلاس سوم مدرسه راهنمایی شهید باهنر پس از اینکه به علت نیاوردن کتاب درسی مورد مواخذه معلمش قرار گرفته، معلم عصبانی با گوشه کتاب به سر او زده است. این دانش‌آموز پس از وخیم شدن حال عمومی‌اش به بیمارستان چابهار و پس از آن به زاهدان منتقل شد و پس از یک هفته بستری شدن در بیمارستان جان خود را از دست داد. در حادثه دوم نیز که ۱۸ آبان‌ماه رخ داد یک دانش‌آموز در مجتمع آموزشی در منطقه نصرت‌آباد از توابع زاهدان بر اثر اتصال جریان برق و آتش‌سوزی جان خود را از دست داد.

البته رئیس سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور در واکنش به حادثه دوم، تنها به گفتن این مطلب بسنده کرد که «هم اکنون در حال بررسی از طریق سازمان نوسازی استان هستیم و به زودی نتیجه را اعلام می‌کنیم.» او در عین حال آموزش و پرورش را مقصر وقوع این حادثه ندانست. با همه اینها حاجی‌بابایی وزیر آموزش و پرورش، زمانی که مورد سوال یکی از خبرنگاران قرار گرفت تنها واکنشی که نشان داد اظهار تاثر بود: «نمی‌توانیم در مواجهه با چنین حوادثی برنامه‌ریزی دقیق انجام دهیم اما وقتی این اتفاق می‌افتد ما را متاثر می‌کند و بیش از همه معلمان در سراسر کشور ناراحت می‌شوند.» به گزارش مهر، وزیر آموزش و پرورش درباره علت حادثه آتش‌سوزی در مجتمع آموزشی در زاهدان نیز که منجر به فوت یک دانش‌آموز شده، توضیح داد: «هیاتی را تشکیل داده‌ایم که این موضوع را بررسی و آخرین نتایج را به ما اعلام کند.» این اظهارنظر وزیر آموزش و پرورش در شرایطی است که در آیین‌نامه اجرایی مدارس تاکید شده هر گونه تنبیه بدنی دانش‌آموزان ممنوع است. بر این اساس گفته‌های حاجی‌بابایی درباره ناتوانی برنامه‌ریزی آموزش و پرورش در برابر این حوادث توجیه‌ناپذیر است.

منتظر نظر قطعی پزشکی قانونی هستیم

در این میان توضیحات مدیر کل آموزش و پرورش استان سیستان و بلوچستان درباره این دو حادثه نیز قابل توجه است. ابراهیم اعتصام، معلم را به هیچ وجه مقصر مرگ دانش‌آموز نمی‌داند و اعلام نتیجه را موکول به گزارش نهایی پزشکی قانونی کرد: «پزشکی قانونی هنوز نظر قطعی خود را درباره مرگ این دانش‌آموز ارائه نکرده است.» اعتصام در عادی جلوه دادن نحوه تنبیه دانش‌آموز توسط معلم، به مهر گفت: «معلم این مدرسه با کتاب و به شکل خیلی عادی به سر دانش‌آموز می‌زند و به گفته دانش‌آموزان کلاس، این حرکت وی از روی خشم و عصبانیت نبوده است.» مدیرکل آموزش و پرورش استان سیستان و بلوچستان ادامه داد: «برای این دانش‌آموز در آن لحظه از لحاظ جسمی اتفاقی نیفتاده و تا پایان ساعت درسی در مدرسه حضور داشته و هیچ‌گونه ابراز درد و مریضی نکرده است. این دانش‌آموز بعد از مدرسه سوار بر سرویس‌اش می‌شود که در همین حین، حالت تهوع و سرگیجه برای او ایجاد می‌شود. این دانش‌آموز توسط خانواده به بیمارستان منتقل می‌شود، او یک هفته در بیمارستان بستری شده و بعد فوت می‌کند. پزشکی قانونی نیز این مرگ را بررسی کرده ولی هنوز نظر قطعی خود را صادر نکرده است.» به گفته او، معلم پس از بروز این حادثه، شخصاً خود را به مراجع قضایی استان معرفی می‌کند و عنوان کرده که اگر مقصر است او را به جزای کافی برسانند. مدیر کل آموزش و پرورش استان سیستان و بلوچستان درباره واقعه آتش‌سوزی در مجتمع آموزشی عشایری نیز گفت: «این مجتمع در ۱۵۰ کیلومتری زاهدان واقع شده و ۶۷ دانش‌آموز دارد که همگی با معلم، مدیر و معاونان در آن خوابگاه اسکان دارند.»

خشونت در مدارس استثنا نیست

«شیوا دولت‌آبادی» استاد دانشگاه و عضو انجمن حمایت از حقوق کودکان با اینکه معتقد است این گونه حوادث در مدارس استثناست اما متاسف است که خشونت در مدارس جزء استثنا به شمار نمی‌رود. او درباره مرگ دردناک این دو دانش‌آموز در مدت زمان کوتاه و در یک استان به «شرق» می‌گوید: «متاسفانه این روزها بیشتر شاهد فجایعی در مدرسه و در جایی که انتظار می‌رود فرزندان ما در آن مکان همانند خانه خود احساس امنیت کنند، هستیم. وقوع این دو مورد اخیر یادآور وجود مجموعه‌ای از مشکلات در روابط میان فردی معلم و دانش‌آموز و دیگری ضعف سیستم ایمنی مدرسه است. رخداد این دو اتفاق، به ما یادآوری می‌کند که مفهوم مدرسه چقدر با انتظارات ما متفاوت است.» دولت‌آبادی اطلاع‌رسانی و شفاف‌سازی حوادث اینچنینی را به عنوان حق مردم مطرح کرد: «هر کسی که فرزندی در مدرسه دارد حق دارد از این اتفاقات هرچند استثنا باخبر شود، چرا که والدین باید فرزندان خود را نسبت به این حوادث آماده کنند، دانش‌آموزان باید بدانند که چنین خطراتی ممکن است آنها را در مدرسه تهدید کند.» او در عین حال که تاکید می‌کند این حوادث اصل جاری در مدرسه نیست، ادامه داد: «آموزش و پرورش تمایلی ندارد این حوادث به صورت گسترده در سطح جامعه مطرح شود البته این نگرانی قابل فهم است، چرا که این اتفاقات جزء قاعده مدارس نیست.» عضو انجمن حمایت از حقوق کودکان البته معتقد است: «با اینکه این اتفاقات استثناست، اما خشونت در مدرسه استثنا نیست. بنابراین از مسوولان آموزش و پرورش می‌خواهیم که نسبت به این حوادث توجه کنند. از سوی دیگر خانواده‌ها نیز باید به دنبال احقاق حقوق فرزندان خود در مدرسه باشند و از اولیای مدارس بخواهند مساله حرمت نگه‌داشتن به صورت اصل اساسی و پایه‌ای مطرح باشد.» به گفته عضو انجمن حمایت از حقوق کودکان، چنانچه در آموزش و پرورش اصل بر این باشد که دست روی دانش‌آموز بلند نشود، این اتفاق نیز هرگز رخ نمی‌دهد و حتی استثنا هم وجود نخواهد داشت. دولت‌آبادی با ابراز تاسف از نبود یک اصل همسان و جدی بر نحوه تادیب دانش‌آموزان ادامه می‌دهد: «تربیت در آموزش و پرورش سلیقه‌ای اعمال می‌شود که این هم به میزان آسیب دیدگی معلم و ... برمی‌گردد که در زندگی تا چه اندازه مورد خشونت قرار گرفته است. متاسفانه زمانی که پای درد دل دانش‌آموزان می‌نشینیم متوجه می‌شویم روش کتک زدن در مدارس بیشتر رواج دارد.» بر اساس اعلام عضو انجمن حمایت از حقوق کودکان، هیچ‌گونه دستورالعمل نفی کامل خشونت در مدرسه وجود ندارد: «چنانچه آموزش و پرورش چنین دستورالعملی دارد باید به طور گسترده نسبت به اعلام آن اقدام کند و اگر ندارد، باید این موضوع را در دستور کار قرار دهد.»

یادداشت

تقویت سیستم نظارتی

شیرزاد عبداللهی
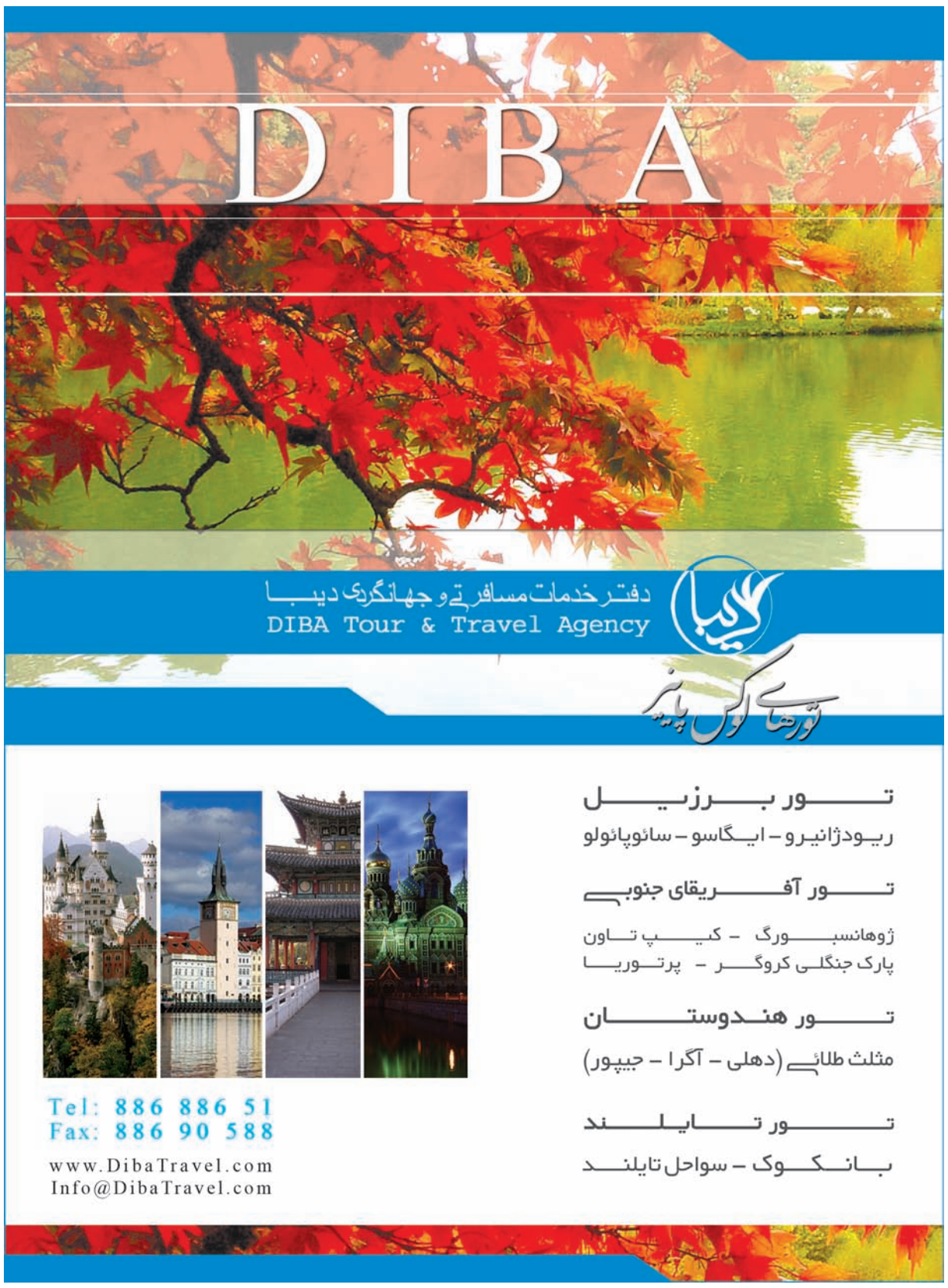
کشته‌شدن دانش‌آموز مراد نارویی و مسمومیت ۱۴ دانش‌آموز دیگر در حادثه آتش‌سوزی و مرگ دانش‌آموزی به نام سعید در اثر تنبیه بدنی توسط معلم، هر دو در استان سیستان و بلوچستان ناشی از رعایت نکردن استانداردهای ایمنی در مدارس و خطای انسانی قابل اجتناب رخ داده است. در حادثه اول طبق گزارش‌های اولیه خوابگاهی به مساحت ۴۸ متر مربع، محل خواب و استراحت ۹۷ دانش‌آموز دوره راهنمایی بوده است. تنفس در چنین فضای محدودی در شرایط عادی هم دانش‌آموز را مسموم می‌کند. سرانه فضای خوابگاهی دانش‌آموزان محروم چاه‌بهرام، از سرانه فضای زندانیان کمتر بوده. در حال حاضر سرانه فضای مسقف زندان، پنج متر مربع است که قرار است به حد استاندارد یعنی ۱۲ -۱۰ متر مربع برسد. در آتش‌سوزی ناشی از اتصال سیم برق، سیم‌کشی روکار بوده و فیوز برق، عمل نکرده است. در این زمینه مسوولان محلی اداره نوسازی و تجهیز مدارس باید جوابگو باشند. مدیر مجتمع هم موظف به بازدید روزانه از تجهیزاتی مانند کپسول آتش‌نشانی، جعبه کمک‌های اولیه، بخاری و سایر تجهیزات گرمایشی، لوله‌کشی آب، وسایل خنک‌کننده و ساختمان مدرسه است تا از ایمنی ساختمان و تجهیزات اطمینان پیدا کند. به نظر می‌رسد مدیر مجتمع هم به وظایف خود عمل نکرده. مسوولان سازمان نوسازی مدارس بارها گفته‌اند که تعداد زیادی از مدارس کشور در برابر حوادثی مانند زلزله ایمنی ندارند. به علاوه بسیاری از مدارس از نظر مکان مدرسه، راه پله، سرویس‌های بهداشتی، آبخوری، بوفه، صدا و نور و وسایل گرمایشی و سرمایشی از استانداردهای سازمان نوسازی فاصله دارند و حتی در برخی از مدارس جدید این استانداردها رعایت نمی‌شوند. در بروز این دو حادثه نقش خطای انسانی بسیار مهم است. ظاهراً شب حادثه سرپرست خوابگاه یا معاون او و هیچ فرد بزرگسالی در مجتمع حضور نداشته است، در حالی که آیین‌نامه مدارس شبانه‌روزی بر حضور کشیک شب در مجتمع تاکید دارد. در حادثه تنبیه بدنی منجر به فوت، نقش عامل انسانی (معلم خاطی) تعیین‌کننده است. آیین‌نامه اجرایی مدارس صراحت دارد که هرگونه تنبیه بدنی دانش‌آموزان ممنوع است. پیش کشیدن مسائلی از قبیل مشکلات مالی معلمان، تراکم شدید دانش‌آموز در کلاس، بی‌توجهی دانش‌آموزان به درس، عدم جذابیت برنامه درسی، عادت داشتن دانش‌آموزان به کتک خوردن و... هر چند در جای خود بااهمیت و قابل توجه است اما تنبیه بدنی دانش‌آموزان را توجیه نمی‌کند. تنبیه بدنی کودکان کاری غیرانسانی است و معلم با هیچ بهانه‌ای نباید به این کار دست بزند (کار بد مصلحت آن است که مطلق نکنیم). پس باید مدیران عالی آموزش و پرورش به جای تعقیب ایده‌های ذهنی و دور و دراز، با استفاده از این تجارب تلخ، استانداردسازی تجهیزات و ساختمان مدرسه و آموزش ضمن خدمت مدیران و معلمان را در اولویت کاری خود قرار دهند و در کنار این دو هدف، سیستم نظارتی را تقویت کنند.